

The Hon. Justice of the Peace, Lagos, 10/3/1922

EKO AKETE.

IWE IROHIN OSOSE.

VOL. I. No. 22. SATURDAY, DECEMBER 9, 1922. FOURPENCE.

Editor & Proprietor:—

ADEOYE DENIGA,

Office: 24, Williams Street,

P.O. Box 286,

Lagos, Nigeria.

ASAN-SILE NI OWO GBIGBA RE.

Eko.	Ilu miran ni Nigeria.	Ilu Okere.
Odukan kan 12/-	13/-	14/-
Odu meta 6/-	6/6d	7/-
Odu meta 3/-	3/6d.	4/-

£ fi owo ati Letter range si Editor.

GBOHUN-GBOHUN.

IYAWO DUN L' OŞINGIN.

Olobo ta wa pe Ojise-Olorun JOHNNY ROBBIN WILLIAMS, ti Ijo Baptist agba npete ati gbe omidan VIRGINIA KEKE, Ifa-nfanu ARCHDEACON ati Mrs. N. JOHNSON olögbe, ni iyawo ni ojo kejila oşu yi.

IJO BROTHERHOOD NŞE BI ARİRA.

Ijo Brotherhood ti Eko npete ati se Isin Isoji lati ojo ketadi-logun oşu yi titi fi de ojo Keresimesi, nigbati nwon yio fi Isin Ikote pari re.

Ki BABA m' ojo ro.

OMI TITUN, EJA TITUN.

A gbó pe Igbimo Ijoba eyiti Gomina CLIFFORD Olu-ola fi se oşu so ninu ile-ajo Igbimo Oba, ti ojo 29 oşu March ti o koja, yio di didá silé ninu oşu January odun lo mbó. Gege bi o ti je pe a yóda fun ilu Eko lati yan enia meta ti yio soju re ninu Igbimo titun yi, a ni ireti pe awon ara ilu yio ji giri si ije ribiribi yi, nigbati asikó bá tó. A ni oşu tian-tian lati so si ohun yi, ti a sòkú di "ojo miran ojo rere."

KANO ILE IGARA.

Ihin pupó kan ni lati Kano wa fun 1922 ti pupó awon Gambari nşe nibe, a so pe bi ile bá ti so, o di ki olukuluku enia wa ninu eru-jeje fun idagiri awon oşole loru: opolopo ile ni a gbó pe awon ma-so-ndoki.

Ward...
Kin...
...

yi kó; a wípe nwón nse ísẹ jamba yi lai bikita, ti nwón si nń di onile mo'le: ti ihin yi bá ri bẹ, a kẹ si Ijoba ki o má ẹni gba awón enia ti o wá ninu ewu bayi ni ilu awón "omo-gba'ja-ibinu."

QBA L' O T' EHINGERIN FỌN!

Ẹniti o bá ka Iwe-irohin Ijoba ti ojọ 23 oṣù ti o koja yio ri i pe gbogbo owó-otitẹ takada, bi emi ni Iwe-iyawó, Iwe-adehùn, "Ganrandi" ati awón iwe bawónni ni Ijoba bu owó si patapata. O si ti di ofin nisisiyi.

GBA WÈRE NG O GBA WÈRE.

A tún ẹe eré Ijyàn miran ni *Thursday* ọṣẹ yi ni Gbàngan *Grammar School*: ohun ti a fi ẹe Ijyàn ni pe "Eré ti awón Ile-iwe Giga nse lemọlemọ nisisiyi ko "to suna."

ERIC: O. MOORE, Amofin ati Ojola ati ogbeni S. A. FAWEHINMI ọkan ninu awón olukọ ile-iwe na li o jọ tako ara wón. Ile kún biba.

Ẹ KÚ EWU ỌKỌ.

A ki Ẹni-ọwọ M. S. COLE, "káábù" lati Ilu-oyinbo ti o ti lọ lati oṣù karun ẹhìn: ogbeni ná bá ọkọ *Abinsi* "ayara-bi-aṣù" dé ni ojọ *Wednesday* ọṣẹ ti o koja.

ORỌ ỌMỌ JÁ-NTỌ-JÁ-NTỌ!!!

A gbọ pe ni Ipade ti a ẹe fun fiifi awón ọmọ-ọwọ hàn (*Baby show*) ni Ile-iwe Ita Tinubu, ni *Wednesday* ojọ 29 oṣù ti o koja, nigbati a fi nse Ọṣẹ-Ilera, ko si Abiamọ kan ti o gbé ọmọ rẹ yọju.

EYI NKỌ?

Bi ogbeni kan, akọwe ni Ile-ipin'we (*Post Office*) nibi, ti o níf WALTER LISK ti ẹṣẹ gba owó-oṣù ti o koja owó na jẹ pónwún mejidi-logun (£18) ti o si fi si ibi kan nibi ísẹ wón, bẹni o fẹkù: ki a

má ẹṣẹ tún sọ ti idámú ti irú ọfọ ojji bẹ le múwa, pelupelu ninu eyiti ara awón ọlomiran gbẹkan fun aisi owó ni'lu nisisiyi.

A bá ogbeni ná dáró.

MAMMY RE 'LE O, ILE L'O LỌ KO SINA!!!

A bá *Bishop HOWELLS*, ati awón ọfọ rẹ kẹdún ọfọ ti o ẹẹ wón ni *Friday* ọfọ ti o koja nipasẹ ikú iya *Bishop* ná, ti o ẹṣẹ ni Abeokuta.

K' OLUWA fi i s' afẹfẹ rere.

"IJỌ IBILÈ NSE 'HUN ÀRÀ"

"ENI A PETE-PERO K' A S' OWÓ RE DE
ILE. NI PELE LI O NPELE SI I"

O to akoko nisisiyi ti o yẹ ki awa enia dudu mọ daju pe "agbajo owó ni a nń sọ aya," ati pe bi a ba tu owó ka, a o sọbu, ki isi ẹe mimọ lasan nikan, sugbon fífihan ninu iwa wa pelu. Mo ẹe ori rere Ọṣẹ t'ọ koja, mo ri Iwe-ipe kan gba lati ọdọ akowe "Idapo egbe akorin Ijọ Ibílẹ" (*African Church Choir Union*) pe ki ng wa tu wón wo iran ranpe kan ni *Benetta Davies School-room* ni ojọ kẹrin oṣu *November*, bi a ti fi owó ẹre lori duru. Nko ka a si nkankan, mo fẹfẹ le wípe, kini iba wa nibe? Irohin ko to afojuba, Nigbati mo de ibe ipẹtẹ pa igba ni. O to ohun ti a le ko ara wa lọ si Ẹhingbeti si; Aluduru Ijọ Betel, ogbeni R. O. Taylor "A-fowo-ye-loro duru" fi han wa bi a ti gba igi loju ti ọwọ eni rẹ. Ko to ya ko to ofe, bi mo sanwo igbadun na ko le to bẹ, nigbati awón omidan, oluhun'ye t'enu b'orin ti Wundia F. Olumide fẹfẹ f'orin je k' a lala pe a wa ni *Paradise*, o dábá ẹni ko ma dakẹ mọ. Wundia F. Ipinnlaive ati oluran-loye aluduru Betel ogbeni A. Aboyande Cole wípe, ki ti enikini lo wa bi joko si nitiro "enikan ki je awa de" ninu orin ajumọko enia mejji wuadia E. Oriade ni on gbe omiran de. Oluhun'ye gbogbo rẹ bi ẹsin mejji ba suru la le mọ ọkan to le ya, nigbati ogbeni Cole tun tenubọ orin ilẹ wa, o dabi ki a ma lọ mọ akotunko ni, a ẹ fi awo wo ti Baba egbe yi (eni-owó E. A. Akiola, ti sajo silẹ fun won pari rẹ. A si si anfani ati gbọ ninu orọ ti Baba egbe yi sọ wípe, a da egbe yi silẹ ninwon odun kẹrin ẹhìn fun ire awon egbe akorin ni gbogbo Ijọ enia dudu, ki irepo le wa larin awón aluduru ati akorin ti a le tun orin ilẹ wa ẹki a si ma fẹ lati fihan pe "tẹni ni tẹni akisa ile ina. Egbe yi si wa

ni irepo pelu idapo Ijo Ibile. Eyi fihan wa pe Ijo yi ko le saina losiwaju, eyiti o je pataki ni ki aye le mo wipe ibi gbogbo ni a nko adie ale, ni ti orin ile wa, "lo si ariwa, lo si Gusu, ile ni abosimi oko."

A ko le se alai ranti olore eni; eyini ni Aki-kanju akowe egbe yi, ogbeni Ayo Ajala oga egbe akorin ti Ijo Jehovahi Shalom (U.N.A.) eniti ko je ki ng padanu iran yi, ti o si se ayun ti eto idaraya yi ti lo lesese laisi abamu. A ko le se alai so fun awon egbe yi pe ipa ona rere ni nwon to ki olukuluku ma ranti pe ede ati iwa awon baba wa ni ki a ma tele nipa ajumose ti ki ise ajijaduse ki temi so ma ba wo un re. Oluwa kio ma se iranwo fun egbe yi, kio si je ki nwon le ma te siwaju o. Ki ire ilu wa ti nwon nwa le ma gbile lati isisiyi lo ati titi lai. *Amin.*

Gege bi a ti gbo pe oya meta meta ni ao ma se idaraya yi, a ni ireti pe ti oya meta ti o mbo yio ni arenren pupo.

AGUNFAN.

OPEN LETTERS No. 10.

To T. K. E. Phillips Esqre. A. T. C. L.
Organist,

Christ Churr Pro-Cathedral.
Lagos.

Dear Sweet Singer,

The success which attended the rendering of the sacred Cantata "Daughter of Jairus" by your choir with the valued assistance of several Ladies and Gentlemen under your able management, in the evening of Wednesday last, at the Town Hall (Glover Memorial) is another evidence of your unsurpassed musical attainments: a bird has just whispered to me of your successfully passing the Inter Musc (Sach (Lond.) only recently; for this you have my congratulations.

May I be permitted to suggest your taking in hand the composition of Native Airs, say during your spare moments, as an attempt such as this will not only tend to the further enhancement of the rich melody not unconnected with Yoruba hymnology, but will be a veritable boon to all lovers of Music in this direction: by the way, your famous dirge "Oluwa Awa ma de" composed on the occasion of a Memorial Service for the late Bishop Johnson in 1918, is still fresh in my mind.

More power to your elbow, old chap!!!

EKO AKETE.

No. 11.

To J. Egerton Shyngle Esqre.

Barrister-at-Law

Leader, Nigerian Bar.

37, Broad Street, Lagos.

Dear Old Blackstone,

Have just been told of the exemplary part played by you the other evening, whilst discharging the duty of Chairman for the Play got up at the G.M. Hall under the auspices of the Bethel Church Choir, nor do I overlook the act of some of your distinguished Supporters, to wit, the redoubtable "H.M." "Qanqaku" Thompson, and others who gave cheerfully when that little girl—one of the *Dramatis Personae*—was passing her flowers round the audience for sale.

Well Done, thou worthy scion of the Illustrious House of Lasore.

Eko Akete.

QKAN KI GBẸ.

Okunrin kan wa, a ma je oriki pe, "Okan ki gbe' bi o ba ti yo lekankon, ti o ba ki i pe, okan ki gbe on na a so pe. "eyiti iwọ na nse yen ko ni gbe o" O wa ku si owo iwọ tikalare lati mo ohan ti o nse ti ko ni gbe, yala ire ni, yala ibi ni, o sa daju pe, okan ko ni gbe niḅe.

Oriki okunrin yi dara pupo loju mi ni temi, tabi o ti ri loju re? Sa ro o wo, okan ki gbe, oriki na ba cde Bibeli mu, "Eniti ise alaisoto, ki o ma se alaisoto nso, ati eniti ise elegbin, ki o ma se elegbin nso, ati eniti ise olododo, ki o ma se olododo nso, ati eniti ise mimo, ki o ma se mimo nso. Si kiyesi, Emi mbo nissisiyi, ere mi si mbe pelu mi lati funun olukuluku enia gege bi ise re yio ti ri. Iihan xxxi, 11, 12.

Oriki yi, ati oro Olorun yi se ge pelu owe Yoruba kan ti o ni "Eniti o gbin ebu aka, ori gmo re ni yi: o hu le, gbe odo ru mi, ki nebe alapa (briki nla banba) ru omọ re." Bi a ba ranti oriki yi nigba ghogbo, yi o ma ka wa lowo ko lati se ibi, lati lati tera mo re 'se, nitoripe okan ki gbe. Ire lo nse? ko ni gbe, eyiti a ba se lao gba ere re, on lao ko ni esu. Okan ki gbe, eyiti iwọ na nse yen ko ni gbe o. O ko gbo bi o.

AJALOKERU.

EKO AKETE.

EKO. SATURDAY DECEMBER, 9, 1922.

**JẸ KI ẸNITI O RO PE ON DURO
ŞORA, KI O MA BA A ŞUBU.**

Kòkè p' ohun m' awoko lenu nigbati ihin kan ni nibi pe Adajo Sir F. A. VENDER MEULEN, ti o lo lati ibi fun ejo didá ni Abeokuta, ju ogbeni JOHN OLAWUNMI GEORGE, Onidajo Kòtu omo-ibilé ti Ake s' ewón odun marún, nigbati o dá a lebi èyè ti a fi sun 'u, pe o jẹ "riba" nipo iṣe rẹ ni akoko kan. Dajudaju iru ohun ti o seḣe yi ko le se ki o ma mu olukuluku enia dudu, pelupelu awa Yoruba apa ibi wariri, ki o si dojuti ni fun iyosuti si awon elomiran ti o le mu won wipe "ko si bi a ti ma se Ifa ti ko ni bu 'wa ekuro," eyini ni pe pupo ninu wa ti o wa ni ipo pataki ki sai bu ete lu awa to ku ti iwa-aisododo irufe awon be ba di hihan, tobe ti o fi je pe oluwa re tun di eniti a nramu lati ba ro ejo ese na. Şisubu arakunrin wa yi ya ni lenu lopolopo, nigbati a ba şakiyesi iye odun ti o ti wa lenu iṣe Adajo na, ti o ni si bi odun mokandi-logun.

Ti a ba ni ipo wo li o ni ola, eye ati ibewo-fun ti o si tun lewu ju ipo Onidajo lo, nitori idanwo ti o wa ninu re, ti o si ye ki eniti a fi sinu re be ma yera fun lopolopo ati nigbagbogbo: ipo Adajo ni, Irufe itiju ti ese ogbeni yi muwa ko le se ko ma je idina fun igbekele ti a ti nni si awon elomiran ti o wa ni ipo giga bi iru eyi. A mo pe eru kan li o nmu ni bu igba eru: sibesibe, a dupe pe nkan ko bajẹ tobe ki a ma fi ri pupo ninu awon ara wa miran ti o wa ni ipo nla ninu iṣe-oba tabi iṣe ilu, ti nwon ko fi aye silẹ fun eṣe-idojutini kan lati le mo won. Adura wa ni pe ki irufe awon bayi ma sai ma po siwaju ati siwaju, nitoripe awon be li o nje jẹri ati igberaga awa to ku.

Ẹ je ki a fi ti arakunrin wa yi k' ogbon pe ipokipò ti a ba pè wa si, ki a sa pa losan-loru, pelu adura ati awẹ ki a mape bajẹ ninu re.

Ẹwe, a tanma pe ohun miran ti o nkoba awon ti o wa ni ipò giga bi irufe eyi ni igbagbera; eyi si ti se ogòrò enia loṣe: lwa "Awa li a wa nibe" "Tani nso to nso?" ko pe ja ni tilẹ, ayasebi oluwa re ba "kamba" ara re, ti ko si fi aye fun erokero lati ba a ni iṣe je.

Ọtọtọ ologbon kan—SOLOMON—li o so pe "Oruko rere sun ju opolopo orò lo." Yio si je ohun ti o dara, ti t'olori t'elosi wa ba nfi eyi sokan nigbakugba, nitori nipa be ni a le fi ni ireti ati se gudugudu-meje fun ara wa, fun OBA wa, ati papa fun ilosiwaju iran wa.

A kedun ohun ti o seḣe yi, a si mo pe yio je adura gbogbo wa pe ki a ma tun ri isonu bayi mo.

A ko sa le ma pe ni li olè, ki a ma gbé omo-eran jó!!!

**ORIN FUN AWON AGAN TI NTORO OMO
LODO OLORUN.**

Omo rojo wa lorun,
Ka le ri un gbe pon ka ri un ro,
K'omo kekere jojolo j'alejo ko wa s'aye
Ka si un sere e wa.
Agan aw' omo pon omo wa aye,
Omo bo de ko ma dehin tori iyi 'wo laso wa
Omo to dara wa ba mi.
Omo ko s'awon lodo Olorun
Agan ko ke p' Olorun ogo l'omo.

**ORIN FUN AWON ENITI ASESE FI SINU
ISIN IGBAGBO.**

Agiri isin wa ni
Eni to ba gbagbo iyen a yeye.
Awamaridi omo ogbon mi' o to la de
Ka fi we ti Oba to da mi
Mo gboju mi soke ni siṣope
Temi pelu iwariri mo ki wo ododo Oba;
Je ki ana Re gbe ile ni
Eni ma gbagbo tokan-tokan mi
Bibeli mimo ohun ti mo ka ninu re o.

Oran Ilu Nigeria No. 4.

Aṣaro ti ogbeni HERBERT MACAULAY OLOYE C.E., se lori orọ ti DR. JOHN RANDLE OLOYE M.B.C.M. so ni Ilu oyinbo ti a te si Iwe-irohin ti a npe ni West Africa ti ojo keji oṣu September, 1922.

Koi ju oṣu mejila lo nisisi ti DR. JOHN RANDLE fun ko awon siko metala kan lo si odo GOMINA kekere COLONEL MOOREHOUSE, nwon ni ko za wa Eleko lo dandan ati awon Ijoye re, okansoso ti ipo re kere ju ninu awon oloye ni nwon ko daruko pe ki Ijoba wa lo.

Ki owo le te ohun ti nwon nfe (Ogbeni J. HENRYSON DOHERTY, ati DR. MAGNUS L. MACAULAY, nwon ma tu 'to s'oke, nwon ma Foja gba o, pe kiola awon ko le lowo ninu iru nkan bayi) nwon so fun Ijoba pe ara Eko ati ilu oke di te si won, ati pe ara Eko lo si nko won ni ilu oke, awon si nmu ara dade l'Eko ati kakiri gbogbo ilu lati pa gbozbo oyinbo, ohun ti Ijoba si le se lati para irufe ote nla yi ni, ki a wa Eleko omo Alade lo karo ni ilu, on ati awon Ijoye oaiifa lenfun, ti nwon l'owo si iwe pe awon f'ori fun Oba ilu Gesi, awon si wa labe aye Eleko gege bi alase won ati olori ile Dosunmu.

Awon otokulu wonyi gbagbe pe "olukuluku iro ti a npa, ni Maleka nsunkun fun."

Alaironu omo-odo kan ninu awon Ijo "sika gbon" yi tile gba a l' amoran pe a ba tile fi Ogbeni HERBERT MACAULAY kun awon ti a o wa lo yi ku le se gbuke die.

Bi o tile je pe oga alasodun ninu awon 'egbe yi gbidanwo ati so pe oro yi ko ri be, nipa sisepe-juwe pe Ogbeni HERBERT MACAULAY ko to eniti awon ti e je je ki oruko re kaja lenu won ki o ma ba ba ete won je, sisepe, sise oro yi ko mo 'yan lori.

Awon asaju? enia dudu wonyi ni lati mo pe :—

O dara pupo lati ku fun otito ju ki a paru nitori ati wa laye.

GOMINA kekere s'oyaya si won, o te fi lele gbo gbogbo ohun ti awon yi pelu suru alanda, o si so pe on o ma oro na lo siwaju Ijoba.

Awon ilu ke si Ogbeni J. EGERTON SHYNGLE, agbejoto olokiki, ati asaju awon ara Eko pataki, re kiyakiya ko ma je ko tutu, ki o lo so fun GOMINA kekere pe awon papa na fe ri i; lye n ke, ti o ti je omoluwabi lati ilu re wa, ki o to to walati merinle-logun ti ilu ti kan si i, o ni ki nwon ma to, ki on le gbo apakeji.

Adele GOMINA agba, olola DONALD C. CAMERON C.M.G., eniti a ko oran yi lo siwaju re, nigbati o f' oju wo gbogbo bi oran na ti ri, o ri pe ero buruku ni nwon gba, ko tile pereke lu oro na mo "o dabaru ogbon arekerere won" o f' idi alaseju b' omi 'gbona.

Ninu ona ainitiju bayi, ni awon ojo yi lo ba Ijoba Nigeria pelu oro aponle lati fi owo si ote eyi ti nwon dimo Eleko omo alade, bi o tile je pe awon alabinku ojo wonyi ti o di tembelekun na ko ju saṣara lo, ti oga won si so nisisi nigbangha pe "ede ayede haun lo wa larin Eleko ati die ninu wa." Nigbamiran ijewo dara fun okan.

Ko le ve DR. JOHN RANDLE credi re ti Sir HUGH CLIFFORD se yi ero re pada, lehin igba ti o ti ro o daradara, ti ko si fi gba amoran eyiti awon "ti o to oju abe so niko" fun ni pe didadaro ti BOYLE GOMINA kekere da Eleko omo alade duro ki o mase tu u, ko te e l' orun ti o je ki awon egbeberun enia wa ri, ti nwon si so fun u pe ko tu eyiti BOYLE GOMINA kekere se, sitoripe gege bi DR. JOHN RANDLE ti wi" nwon ko ladi re kiai se ti nwon wa tako eyiti awon asaju enia dudu mejila ni wa so awon eniti ede ayede haun wa larin won ati Eleko.

Laila credi dada ni eyiti GOMINA agba so ninu ese ikoni ati ikeji ti afikun keji ni ori ogbonleragba ole kan iwe ti o ka ninu ajo igbimo Nigeria ni ijo kokandilogbon oṣu December 1920 si, pelu opokopo ibinu ati iransu to tile lere male soro, DR. JOHN RANDLE so pe "Sir HUGH CLIFFORD gbo ebe won, o ba Eleko wi, o si fi si ipo re pada."

Dr. JOHN RANDLE ro pe ese nlanla ni fun eyikeyi ninu GOMINA Eko, ki o ronu fun 'ra re, ki o si se eto laila gba ti on ti awon omo egbe "l' olomo kan l' osoro" Nigeria miran, awon asaju enia dudu ni Nigeria ati kakiri ibi gbogbo.

Ṣugbon, won wa ni bi a ba ṣubu a m' eru di, nwon le soro, k' a wa nlo oniruru ogbon ewe lati ri Eleko mu, titi aye fi wa de fun won nigbati a pe Eleko ki o wa yo 'ra re kuro ninu oro kan' ti a so pe HERBERT MACAULAY so ni London, eniti o je agberari Nigeria ninu oro ilu, ti o je akowe ati ogbunfo, ti o si ngbe opa oye niwaju oloye Oluwa ni London.

Nigbana ni awon aselu oranyinranyin wonyi ti o ni "ede ayede haun larin won ati Eleko, wa ri aye ti nwon ti nwa laf' odun m' odun, lai bere bi yio ti pari; DR. JOHN RANDLE wa fo s' oke fun ayo, o ligbe rara o ni :—

"Sir HUGH CLIFFORD pe Eleko pe ki o yo 'ra re kuro ninu nkan ti HERBERT MACAULAY so, Eleko ko.

Sir HUGH CLIFFORD bẹ ni 'ba ba, o bẹ ni' ikọko, sibesibẹ Eleko tiri. Nibe ni Sir HUGH CLIFFORD wa ro pe iṣe on ni lati ro 'f' oye."

Dajudaju inu Dr JOHN RANDLE ati awon omọ Igbia rẹ nikan lo dun nigbati Ijoba ni awon yomọ kuro niti Eleko, ti wọn si da owo rẹ duro.

Sugbon Dr JOHN RANDLE nigbati o ngbidanwo ati mu eṣe pataki jade ninu eyiti Eleko ṣe yi, ti inu rẹ si dun tan, o ni "nigbati a gbe Opa yi de England Ogbeni HERBERT MACAULAY ngbe e ilu Oyibbo nipa ti eṣe ati iwa itiju ti o wa rianu iwe adahun.

Akoko yi gan ni awon Jamani nso pe arekereke ni oriṣe ede Gẹsi fi nni ilu amona won"

Lafagun lo titi, ede alaimore kan ko ju eyi lo

Loni Dr JOHN RANDLE nmi fe ninu ile kan na ebute Marina 'Eko, asoju Ijoba Jamani ti a npe ni Q. bẹni Edward Schmidt, lo ran Edgberin Ponswin o dia kan fun ibe nigbati Dr JOHN RANDLE si wa ni onisegun a Sese won Ologbo lo nipa. CONSUL SMICHER ara ilu Jamani ni. Nigbati Dr JOHN RANDLE si ko iṣe Ijoba Eko silẹ, tabi ti Ijoba Eko ko O silẹ gege bi nwon ti ṣe ni Odun 1893 (e lo wo afikan) awon ti o ran lowo pupọ ju ati fun igba pipe, pelu owo won ni awon Onsoowo ara ilu Jamani ti ngbe Eko nigbana.

"Iwa aimere je eṣe ti o ni 'loju tobe ti a ko le ri enikan tio ma gba pe loto alaimore ni on."

Mo wa ni London pelu Oloye Olowa lati June 1920 titi di August 1922, gege bi Dr JOHN RANDLE si ti so, o je pe mo nwasu oṣe ati Tembeṣẹkan ni arin ilu Oyibbo ni odun Keji ti ogun pari. Fifori fun Ijoba ti Dr JOHN RANDLE.

(a) Sugbon ninu ipade ti a ṣe ni ghangba ita Tinubu ni oju Friday ijo kerin Oṣu August 1926, ni odun keji ti Ogun; nla ni Sese bere, Governor agba ti Nigeria wa lori aga; nigbati Dr JOHN RANDLE fe ki a gba ipinnu pe a wa 'f'owo 'eṣe ninu Ogun na eyiti ilu Gẹsi ati awon Oṣe rẹ nya, O So oṣo nwoyi pe :-

"Ako le di 'ta wa ni ibo ikoko bi a ko ba so pe ninu ilu yi papa, a sakiyesi pe Ijoba isisiyi ko te awon enia l'oron. Awon enia ti pe, Ijoba isisiyi ko wa ire won"

(Wo ori keji, eṣe kerin orọ ti Dr RANDLE ti C. M. S. Bookshop ti Eko te)

Nitoto iyato ti o wa nihin ni pe :-Ni Oṣu August 1926, Ogun nla ni si wa nikorin eni si wa, ajemijemij agabagebe yi ko gbe Opa ELko kiri ngbangba niterin pe Eleko papa wa lori atiba, On ati Gomina agba, awon Jamani Oṣe rẹ si wa lensi ija ni ife France ati Belgium, won ko si 'f'aye ati fi "awon ilu Gẹsi Sun pe iwa agabagebe ni nwon fi ni ilu amona won"

(b) Ni arin Ogun nla ni, ko i ti ni iye odun Dr. JOHN RANDLE ko awon iko ile Gomina nigbati adele Gomina F SETON JAMES C. M. G. fi won sun pe iṣe ete ni nwon ni si Ijoba,

Pelu ibinu ni adele Gomina fi dide lori aga, bi o si ti ju won silẹ ti o nlo laimani won mo, ni Dr JOHN RANDLE dupẹ lowo adele Gomina pe On dupẹ ti o je ki awon wa ri on.

(c) Ninu Oṣu July ati August 1925, ni ninu Ogun nla ti o koja, Dr. JOHN RANDLE ati awon isongbe re ti o ni, "ibanujẹ, Osi ati ainitelẹmu awon ara ilu rẹ han" (eṣe bi nwon ti so ninu iwe won kan ti nwon fi soṣo si ilu Oyibbo ni, kejidilogun Oṣu November 1925) nwon fi waya nikan soṣo tara si Akowe agba ti ilu Oyibbo ni, kekokandilogun Oṣu July 1925 ati ijo kefa Oṣu August 1925. Akowe agba ninu iwe rẹ ti ni Ogun Oṣu August 1925 ti o ko soṣo si Gomina agba ti Nigeria so oṣo ihawi hayi pe :-

"Nipa fih waya soṣo si mi tara bayi, awon fi o lu iwa yi ṣa oṣu ti ilu amona ti, eyiti o wa ni eṣe 211, 212 ati 213. Mo si fe ki o fi oṣu yi han won, nitori ni ijo miran, ti wọn o ba tun fe waya, ki nwon ṣe e lona eto nipa fih ransẹ lati oṣo-Bale ilu ati Gomina agba,

5. Mo sakiyesi pe nwon so pe nwon l'erin fun Ijoba ninu waya won ti ijo kefa oṣu dugun, ngo si fi eyi sawaju Oba.

Mo gbagbo pe wiwa ti oṣo yi wa ninu waya na fihan pe awon ti o je asaju ninu rogboṣiyan yi wa ke abaju oṣo oṣe eyiti o wa ninu waya won isiwaju kasi aniani yio ye won pe, iṣe awon eniti o fi ori fun Ijoba ni lati koko terba fun awon ofin ilu rẹ." Ki Dr. JOHN RANDLE koko yi ti kuro ki o le 'f'aye fi ko to nikan han.

(Koi ti pari.)

"FALANQ GBỌ TIRE, TARA ENI LANGBỌ."

Ifesi si oṣo Aronire onile; "Oloto ti ti on otọ" ninu African Messenger ti ijo ketalelozan oṣu November, 1922 ti wọn so labẹ Yoruba Column pe "Oloto ni baba gbogbo* Idejo, on ni Oba papa" mo fe ki awon ti o lo iwe yi ki o dahun awon ibere woyọ bi ogun won na da won loju :- (1) Kini nwon won nipa eto awon Idejo? (2) Bawo ni Oloto ti ṣe je baba gbogbo Idejo ati Oba? (3) Awon wo ni Oloto je Oba fun ri? (4) Tani si ni Oloto je Oba na? O ye ki gbogbo ilu mo pe iru awon enia lo nso itan ti nwon ko mo, lo nba ilu fe ti won si nba rukeruko silẹ birin ilu nigbati Oloto joko je, ti Aronire joko je; kini ṣe ti nwon fe fi won gbin ara won? orọ ti enia ba nṣodi re lo ye ko so, enia ki i soṣo ti oju rẹ ko to.

(Koi pari)

CLIMAX.

World's wonder hair beautifier for men only.

Will straighten the most stubborn, coarse, or kinky hair in five minutes, make hair lustre and silky, without the least bit grease, absolutely harmless.

Sophia's cream brown Pomade known as a national hair remedy which feeds, nourishes and beautifies the hair, will eradicate dandruff, grow your hair long, lustrous, soft and fluffy for women and men; Also assorted kinds of pomade and toilet soap in stock.

DIPLO TUNDE, & Co.,
P. O. Box 335,
37, Ajigomo Street,
Lagos, Nigeria.

The Brotherhood Christian Church.

Revival Meetings and Harvest

Thanks-giving Service

December 17 to December 24, 1922

7 P.M.

ILUPESI HALL.

Addresses by

Pastor A. ADEDEJI ISOLA, F.B.P.I.,

(Fellow, British Psychological Institute)

Founder and Superintendent.

Note

1. Special Hymn Sheets will be sold at 3d a copy at the Gate.
2. Silver Collection every evening to defray expenses.
3. ALL ARE CORDIALLY INVITED.

AMOS I. COLE,
Parish Secretary.

Ogbèni ARNOLD SCHLESINGER.
OYINBO GERMAN ONIŞOWO NI HAMBURG

fẹ ka so fun nyin pe e le wa wo oriṣiṣi iṣepe
oja peju iwe-oja on ni.

Ile-Owo re No. 7, Ita Labinjo,
leti Ita Williams' Eko.

Yi o tete bojoto iwe ti e ba ko si, ti e ba si fi
sinu apoti iwe re No. 439, ni ile-ipinwe t'Elou, ati
iwe-ti oja ti ena ba fe ranse lodo re. O ye ki
awon oubara re tete wa ranse oja won fun akoko
oja Awe ki o ba le tete de: oniruru oja lo le ranse
fun enikeni, o si ni ogoro oja loripari.

E wa woo!!

The very Books you need!!

General knowledge Test papers	1/-
Key to above	2/-
Ready's precis and precis writing	
with key	3/6
Forks Essays and how to write them	2/9
Dixon's English Idioms	2/6
Nancarrow's "Notes in Hygiene"	1/6
THE "ORA" BOOK SYNDICATE, (P.O. Box 478)	
33, Obun Eko Street, Lagos.	

BUTTER NYAJU!

Ohun jije kan ti o na Butter je ti a ope ni
"MAGARINE"

Oloja'Agba Ayinrin

ti gboṣo ena naure si, wa fun tita ni ile awon
Oyinbo Oniṣowo,

STANDARD COMPANY OF NIGERIA LTD.

Ni Ibode lulai (Custom Street) L'Eko

Ṣiṣe kan pere ni panu kojoo; o je anfani ti a ba
ko ni giri. Oja na po to fyepe, sugbon be lo si
ka-yin to.

Yara lo ra tire nibi, bi beṣo, afara nja o.

Are you impotent suffering from sexual nervous
prostration and impaired vitality. Use Mairacithin
pills and get instant relief. It makes a man a man
In short it will rejuvenate you, also unsurpassed
remedy for female Neurasthenia. Disturbed
menstruation, sterility, etc., etc. Its effect is sure
and permanent, in bottle of 50 pills 5/- in bottle
of 100 pills 7/- are you a sufferer of that trouble-
some Asthma? Why don't you use Asthamacid
and get rid of it at once, in bottle 5/6. These
medicines are German preparations and always
give satisfactory results.

VIDAL R. COLE

"Ajenifeja" Store
P. O. Box 201;

109 Broad Street Lagos.

Preachers for To-morrow.**AWON ONIWASU QLA.****ROMAN CATHOLIC**

Masses will be sung by Priests appointed.
Awon Paddi ti a yan yi oṣe Isin ni gbogbo
akoko wọnyi. (MORNING)

Masses Isin Aro.

6.30—7.30 8.30—9.30

7.30—8.30 9.30—10.30

(EVENING.)

Masses (Benediction) Isin Ibusun.

4.45—5.30 6.45—7.30

St. Michael's (Lafaji)

MORNING. 7 a.m.—8 a.m. 8.30 a.m.—9.30 a.m.

EVENING. 5.45—6.30 p.m.

ANGLICAN

Time.	Preacher.
9 a.m.—Christ Church	The Vicar
6.30 p.m.	do. do.
9 a.m.—St. Paul's (Breadfruit)	
	Rev. James Pearce
6.30 p.m.	Rev. H. V. E. Johnson
9 a.m.—St. John's (Aroloya)	Rev. S. M. Abiodun
6.30 p.m.	
4 p.m. (Confirmation Service)	
	Rt. Rev. Bishop Oluwole
9 a.m. & 4 p.m.—St. Peter's (Alapako)	Rev. J. A. Cole
9 a.m. & 6.30 p.m.—Holy Trinity (Ebute Ero)	
	Rev. S. J. Gansallo.
9 a.m.—St. David's (Jordan)	Rev. J. A. Leigh

WESLEYAN

10.30 a.m.—Tinubu	Rev. J. C. Cole
7 p.m.	Rev. A. N. Cole
10.30 a.m.—Ereko	Rev. S. A. Pearce
7 p.m.	Bro. S. A. Stowe
10.30 a.m.—Olowogbowo	Rev. D. A. Beckley
7 p.m.	do do
10.30 a.m.—Obun Eko	Bro. Adebisi Tepowa
7 p.m.	Bro. D. A. Ogunbiyi

A FRICAN (COMMUNION)

9 a.m.—Jehovah Shalom	Rev. J. F. Ogunko
7 p.m.	Rev. Supt. G. A. Oke
9 a.m.—Ereko	Bro. T. D. Shaw
4 p.m.	Bro. J. H. Lawson
9 a.m.—Bethel	Rev. E. A. Akiola
6.30 p.m.	Bro. J. B. Coker
10.30 a.m.—African Methodist	Bro. J. K. Coker
4.30 p.m.	Rev. I. E. Oyekunle
9 a.m.—Araṣomi Church	Rev. A. A. Puddicombe
4 p.m.	Bro. M. D. Adegboye

EBENEZER

9 a.m.	Bro. S. M. Phillips
6.30 p.m.	Rev. E. C. Alabi

ANMADIA.

5.30 p.m.—Open Air Service Prof. A. R. Naylor
(Luther Street.)

COLONIAL CHURCH (ODAN)

A nyan Awon Alufa si Ile Isin yi loṣoṣe.

Ẹ Ẹ Ẹ RIGIDI BO MI O!

OWO IRANLOWO TI A SI RI GHA NI WONVI

₦ 8 d.

Owo ti a ti ri gba to 4 3

Ogbeni D. O. Thomas ... 0 5 0

" Bakare King ... 0 5 0

" A. W. Olakolu ... 0 2 0

Aropo ₦10 16 9

Ara ihu, Ẹ jare Ẹ ma je ko re nyan.

A o ma jihin yi loṣoṣe.—[ED.—E. A.]

DON'T WAIT THE MOMENT OF NEED!
PROVIDE FOR THE TIME OF EMERGENCY!!

The Nigeria Labour Corporation is established as a "City of Refuge" for all classes of work-people, and is open to all to come and join.

It is the only independent organization protecting the interest of all its members in points of business in all parts of Nigeria.

If you are unjustly treated by your employer, the Corporation will fight freely for you to secure your right.

If you are out of employment, the Corporation will assist you to obtain employment.

Make no hesitation, insure your business interest by becoming a member.

THE NIGERIA LABOUR CORPORATION.

Write for terms (enclose stamp for reply) to
51 Palm Church Street, Lagos Nigeria

Ogbeni ERIC; JOS; W. LEWIS.

Je eniti o gba iwe-aṣe Ogun pipo, o si "Saba"
Egbogi Cyinbo si 14, Ita Tinubu nile ogbeni
J. L. Williams Ologbe, ati si 34, Ita Qbadina (Eko)

Ogbeni na ṣelan lati da enia lohun lona iṣe re.

Lati Monday de Saturday.

7.30 a.m. de 12.30 p.m. 2 p.m. de 8 p.m.

Ni ojo oṣe lati 6.30 a.m. de 8.30 a.m.

Owo to ngba ko ta enia lara, ẹ lo bẹwo.

Ogun re jire.

ST. STEPHEN'S (EPETEDO)
 9. a.m. & 4 p.m. Very Rev. J. G. Campbell
 BROTHERHOOD.
 7.30 a.m.—(Ilesesi Bro. J. A. Adesanya
 7 p.m. Prof. Deniga

"O ŠE 'WỌ NI!" (FAIR WARNING)

Ogbeni A. W. Olakolu Onigbanjo to gba Aşę odo Ijoba Nigeria, nta orişirişi oja ni Gbanjo, nile Gbanjo re ni 2, Isalegangan Street, l'Eko.

O si nta ile ati ile pelu.

Awon ojo oja-tita ni iwonyi. Monday, ati Thursday, lagogo meeta osan. Saturday, lagogo mesan aro, losose. O utete san owo oja fun enia. Mu oja re lo si be.

N. V. HANDELMATTSCHAPPIJ V. H.

J. F. SICK ati Awon Egbe.

No. 7, Ita Ibode lailai, l' eti Glover Memorial Hall (Customs Street.) EKO.

Awon Oyinbo onisowo yi nranşe MASINI-ARANŞO ti a npe ni VESTA Nos. 1-4 l' olowo ati l' eleşę ni owo to roja, a le fi iye-owo won han eniken ti ba lo si Ile-Owo yi.

Nwon mura tan lati şe adehun pataki pelu eniken ti ba fe ranşe Mejila tabi ju be lo ninu MASINI na.

Awon Oyinbo yi nşe orişirişi Ileke alarabara. Nwon si nranşe (Cement) ati panu kikole to nipon, ati cja Abomafę ati orişirişi oja.

Ilekun ile awon Oyinbo yi şi oigbakugba fi enia ba fe lati lo ha won şoro Aşiri nipa Owo. IROHIN KO TO AFOJUDA.

Ile Ita Egbogi ti Macaulay.

(Macaulay's Household Dispensary.)

A nta orişirişi ogun Ilera ni Ile-oja yi, to wa ni popo-nla (Broad Street.) l' Eko ni owo po o.

Awon Ogun bi Oku, Painkiller, Ogun Inarun, Ogun Lakuregbe, Ogun Kuruna, Ogun Aran to dara Ogun Eda, Ogun Aręmo.

Ogbeni S. A. Q. Macaulay eniti oni Ile-Egbogi yi je eniti o gba Aşę ogun pipo (Certificated Dispenser.) lowo Ijoba Nigeria.

Ş LO DAN A WO, Ogun re je bi idan.

ILE OWO-OJA RIRANŞE TI AWON EGBE OYINBO C. F. HUTHCHINSON NI ILU OYINBO.

Ogbeni S. B. VINTURA, Aşoju awon Egbe Oyinbo yi mura tan lati ranşe awon Oja ba *Herbaldshery* eyini ni Şeda, Onini, Owo-Şeda alarabara, Ohun-clo awon Aranşo, ati oniruru Oja bawonni lati odo awon Oyinbo re ni Ilu Oyinbo ni owo po o.

Ogbeni na si ni awon Akete (Felt) Bata Funfun ati awon nkan miran daradara pelu ni tita ti owo won ko ta enia laiya.

Ş lo dan a wo ni Ile-Owo re ni Ita Tinubu, l' o kọjusi Koto, l' Eko.

OGBENI DURO: THOMAS. ONIŞOWO PATAKI.

Ti 55, Ita Faji, l'Eko, ni orişirişi Oja to de fun u lati Ilu Germany fun tita: awon nkan Awo abomafę, Cement, Akara, ati opolopo oja miran.

Ş lo de ibe, Igbo-Akan 'mopa ni ohun to ni.

Bi e ba fe, e kowe si i, Number Apoti-Iwe re ni Ile ipin iwe (General Post Office) ni 374. Number fif-ero manamana ba a şoro (Telephone) ni 243.

OGBENI J. C. VAUGHAN.

Ti Ile-Oja Sheffield ni Ita Kakawa ati Ile-Oja "Excelsior" ni Ita Agfiraw, ni oniruru awon ohun kikole fun tita ni owo opoku-oyoku.

O ti nşowo Irin Işe lorişirişi lati adota odun şehin titi di oni.

ATARI AJANAKU ni OGBENI na je ninu awon onisowo Irin Işe ni Ilu Nigeria.

OKO tita wa ni owo po o.

ILE EGBOGI IŞE OLODUMARE.

A si ile Egbogi kan ti a npe ni Işe Olodumare si oja Ohun Eko ni Ile keta si Iga Oloye Aronire, Nibe ni a le ri orişirişi rwoşan fun oniruru aisaa.

Ibaje fun Orifife, Inarun, Şda, Inarun, Aran Kinnisa, Iko, Ipa, Orere, Oşe Egbogi, Egbogi. Oju, ati awon Oniruru ti a ko le to sihin tan

Rin de be ki o wo o. Irohin ko to afojuda.

Iwo ko tile gbo oroko re ndan ?

Işe Olodumare !!!

JOSHUA O. ADE: CRAIG,
 Alabojuda.

ALASE LEATHER FACTORY.

"ILE ALAWO."

Sole-Leather tanned in a most modern style and Upper-Leather prepared in all colours, namely:—Black, White, Red, Yellow and Green, are obtainable at very cheap prices.

Awo Bata ni opokun oyoku. Kowe soro yala ni ede Yoruba tabi ti Gesi pelu owo si—

E. B. BEYIOKU-ALASE
108, Moloney Bridge St.
P. O. Box 368, Lagos, Nigeria.
Telegrams:—Alawobata, Eko.

F. BLACKBURN & Co.

Je awon Oyinbo onisowo ti nwon ni opolopo nkan atata ti enu nje lorisirisi fun lita. Nwon si ni awon Aso JCJO ni oniruru to tote ni ni je.

E lo ke si won ni Ile-owo won.

Ni 45, Marina, L. ko.

Awon AWO ati IFE jojo ti a so ni "Macaulay m' Oluwa m' Oba." sese de fun tita lojo Ajibabi ni 89 Ipa Apogbon F Eko. Inufe awo ati Ife yi ko wopo. E lo ba orire nyin pade nibe. Kosi bo ti ri ni.

AWON EGBE OYINBO ONISOWO TI A NPE NI

E. H. STEIN ARA HAMBURG.

NEUERWALL 16 18. GERMANY.

Je Awon onisowo ti Ife enia dudu, nwon na nranse oja fun enikem to ba fe' ibase oja ti Ila Gesi tabi ti awon Ila oyinbo miran ti o wa lagbegbe England ati Germany.

Nwon si nba enia ta Oja bi Epo tabi Ekuro ti a ba ti ranse si won si Ila awon oyinbo (Europe) ni owo ti o jo enia lojo.

Ko si ewu kankan ni fi fi oja-koja ranse si won lati Eko tabi Ila miran ni Nigeria.

Ki enikan to ba fe ba awon oyinbo yi sowo lo si tabi ki o kowe si Asoju won nita Odebeni Karimu Kotun ti ata Oja Desamun No 3, tabi ni ibi-ise re (Office) ni Opopo-ola (Broad Street) ati ni ibi-fi Oja pamo si (Fortio-novo Market Store) L. Eko.

Enikan ni kowe ni ede Gesi, niti German tabi niti French.

Oruko adugbo awon Oyinbo onisowo yi ni ede Wire ni STEINAFRIK. Hamburg.

GIDIGBO! GIDIGBO!! HEYA!!!

Awon RECORDS to akorin lede YORUBA po to wabu ni ile owo. MANN POOLE & COMPANY LTD., 8, TINUBU SQUARE, LAGOS.

Ki la ti ns' oko l' onun?

Ki la ti ns' ori nile Iku?

Tutu tabi Gbigbe?

Opokuyoku si ni, wa sa eyi to wu o ni—
8, TINUBU SQUARE, LAGOS.